

ПРАВИЛНИК

О ОЦЕЊИВАЊУ УЧЕНИКА У СРЕДЊОЈ ШКОЛИ

("Сл. гласник РС", бр. 33/99 и 108/2003)

Члан 1

Овим правилником утврђује се: начин, поступак и критеријуми оцењивања успеха ученика у средњој школи из наставних предмета и владања.

1. Оцењивање успеха ученика из наставног предмета

Члан 2

Оцењивање успеха ученика из наставног предмета је сталан образовно-васпитни поступак који има више функција. Оцена нарочито треба:

- да буде објективна и поуздана мера напредовања ученика у савладавању наставног плана и програма;
- да ученика обавештава редовно о постигнућу;
- да подстиче на активан однос према настави, другим облицима образовно-васпитног рада и учења;
- да ученика оспособљава за објективну процену сопствених и постигнућа других ученика;
- да је показатељ ефикасности рада наставника и школе.

Члан 3

Критеријуми оцењивања успеха ученика из наставног предмета су: врста, обим и ниво усвојених знања, умења и вештина у односу на прописане наставним планом и програмом за предмет, разред, образовни профил, односно врсту школе.

Врста знања, умења и вештина, у смислу овог правилника, одређују се као основна, проширена и продубљена у односу на њихов значај за остваривање циља и задатака предмета. За довољну оцену неопходна су основна знања. За већу оцену од довољне неопходна су проширена, односно продубљена знања, умења и вештине ученика.

Обим знања, умења и вештина утврђује се зависно од количине усвојених садржаја прописаних за одређени предмет.

Ниво знања, умења и вештина утврђује се зависно од квалитета усвојеног садржаја: сложености усвојених знања, умења и вештина; степена схватања и разумевања усвојених садржаја и оспособљености за њихову примену.

Члан 4

Успех ученика у учењу изражава се оценом: одличан (5), врло добар (4), добар (3), довољан (2) и недовољан (1).

Члан 5

Оцену одличан (5) добија ученик:

1) који је у целини усвојио основна, проширена и продубљена знања, умења и вештине, а према програму предмета;

2) чија су знања, умења и вештине на нивоу разумевања и самосталне примене у сродним и новим околностима, односно који:

- уочава битно,
- лако одваја појединачно, опште и посебно ради уопштавања,
- логички повезује чињенице и појмове,
- самостално закључује на основу датих података,
- критички расуђује,
- решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења,
- поседује богат речник и лако се садржајно усмено и писмено изражава,
- лако и брзо примењује стечена знања,
- испољава креативну активност на већини часова тог предмета,
- показује интересовање и самоиницијативност за проширење стечених знања и додатно самообразовање;

3) који је овладао предвиђеним психомоторним умењима и вештинама у руковању средствима и техникама рада на нивоу самосталне и стваралачке примене у различитим околностима.

Члан 6

Оцену врло добар (4) добија ученик:

1) који је у целини усвојио основна знања, умења и вештине и усвојио више од половине проширених, односно продубљених знања, умења и вештина, а према програму предмета;

2) чија су знања, умења и вештине на нивоу самосталне репродукције, разумевања и примене, односно који:

- уочава битно,
 - лако разуме, закључује и репродукује чињенице, дате дефиниције и законитости,
 - критички анализује постојеће чињенице и формулише правила,
 - лако се усмено и писмено изражава,
 - испољава активности на већини часова у идејама, решењима на нов начин,
 - самостално и уз помоћ наставника практично примењује знања, умења и вештине у истим и сличним ситуацијама,
 - испољава интересовања и упорност у савлађивању предвиђених садржаја програма;
- 3) који је овладао предвиђеним психомоторним умењима и вештинама у руковању средствима и техникама рада на нивоу самосталне примене.

Члан 7

Оцену добар (3) добија ученик:

- 1) који је у целини усвојио основна знања, умења и вештине и половину проширених знања, умења и вештина, а према програму предмета;
- 2) чија су знања, умења и вештине на нивоу самосталне репродукције и разумевања уз помоћ наставника, односно на нивоу могућности ученика да:
 - схвати значење научених садржаја, објашњења и да их повезује,
 - уочава битно, а у ситуацијама анализа, апстраховања и закључивања захтева посебно залагање наставника и додатну помоћ,
 - има тешкоћа у брзом и течном усменом и писменом изражавању;
- 3) који је овладао предвиђеним психомоторним умењима и вештинама у руковању средствима и техникама рада на нивоу примене.

Члан 8

Оцену довољан (2) добија ученик:

- 1) који је усвојио основна знања, умења и вештине, а према програму предмета;

2) чија су знања, умења и вештине на нивоу репродукције уз наставникову помоћ, односно који:

- испољава тешкоће у анализи чињеница, података, њиховом уопштавању и закључивању,
- има склоност ка пасивном запамћивању и механичком репродуковању,
- има тешкоћа у усменом и писменом изражавању,
- испољава несналажење у новим ситуацијама;

3) који је овладао предвиђеним психомоторним вештинама и умењима у руковању средствима и техникама рада уз помоћ наставника.

Члан 9

Оцену недовољан (1) добија ученик који није усвојио основна знања, умења и вештине из програма предмета.

1а Оцењивање успеха ученика из предмета Верска настава и Грађанско васпитање

Члан 9а

Успех ученика у учењу из предмета Верска настава изражава се описном оценом: истиче се, добар и задовољава.

Критеријуми за оцењивање успеха ученика из предмета из става 1 овог члана јесу: редовност у похађању наставе, заинтересованост и активно укључивање у процес наставе.

Члан 9б

Успех ученика у учењу из предмета Грађанско васпитање оцењује се описно:

- а) процена остварених постигнућа,
- б) препоруке за даље напредовање,
- в) запажања о начину ангажовања ученика у току наставе.

На крају првог и другог полугодишта за успех ученика у учењу из предмета Грађанско васпитање изводи се закључна оцена: веома успешан и успешан.

Критеријуми за оцењивање успеха ученика из предмета Грађанско васпитање јесу: редовност у похађању наставе, заинтересованост, постигнуће, активно укључивање у процес наставе, сарадња са другим и поштовање и разумевање других.

2. Оцењивање владања ученика

Члан 10

Владање ученика изражава се оценом: примерно (5), врло добро (4), добро (3), довољно (2) и незадовољавајуће (1).

Члан 11

Оцена из владања утврђује се на основу: редовности похађања наставе и извршавања осталих школских обавеза; понашања ученика у складу са Законом о средњој школи и прописима донетим на основу њега; понашања ученика у односу на друге ученике, запослене у школи, школску имовину, раднике и имовину других организација у којима се остварује наставни план и програм.

Приликом оцењивања владања ученика сагледава се личност и понашање ученика у целини.

Члан 12

Оцену примерно (5) добија ученик који редовно похађа наставу и понаша се у складу са прописаним обавезама и одговорностима.

Оцена из владања смањује се на предлог одељењског старешине у случају када ученик не испуњава услове из члана 11 овог правилника, а посебно када му је изречена васпитно-дисциплинска мера, и то за:

- укор одељењског старешине, владање се оцењује са врло добро (4);
- укор одељењског већа, владање се оцењује са добро (3);
- укор директора, владање се оцењује са довољно (2)
- укор наставничког већа, са и без искључења из школе, владање се оцењује са незадовољавајуће (1).

Оцена из владања поправља се на предлог одељењског старешине или на иницијативу наставника када се процени да је дошло до позитивних промена у понашању ученика, а најраније по истеку класификационог периода у коме је донета.

На оцену из владања не утичу недовољне оцене из предмета.

3. Поступак оцењивања ученика

Члан 13

У поступку оцењивања успеха ученика наставник уважава и личност ученика - његове опште и посебне способности, развојне карактеристике и услове у којима живи, односно стиче образовање.

Члан 14

На почетку школске године ученици се обавештавају о начину, динамици и елементима оцењивања.

Оцењивање се врши на часу и на испитима.

Оцена је јавна и саопштава се учеснику са образложењем после сваког испитивања и уношења у дневник рада.

Ученик на часу може да добије само једну оцену.

Члан 15

Оцена успеха ученика је једноставна и изводи се из података добијених: усменим и писменим проверавањем, посматрањем учениковог извршавања практичних задатака, психомоторних вештина и на основу урађеног ученичког практичног рада.

Усмено проверавање знања обавља се редовно у току свакодневног рада са учесницима и на испиту.

Писмено проверавање знања обавља се из предмета за које је то прописано наставним планом и програмом (писмени задаци), а у осталим предметима применом контролних и домаћих задатака, тестова знања, односно задатака објективног типа.

Ученик у току дана може имати само једну писмену проверу знања на часу (писмени задатак, писмену вежбу, тест знања, контролни задатак).

Извршавање практичних задатака проверава се и оцењује у оквиру практичне наставе, вежби, графичких и других практичних радова и на основу урађеног ученичког практичног рада.

За предмете за које није прописана писмена провера знања, осим примене технике из става 3 овог члана, обавезна је усмена провера.

Члан 16

Примена различитих техника прикупљања података за оцењивање ученика планира се за сваки предмет на почетку школске године и уноси се у књигу евиденције образовно-васпитног рада (дневник рада); писмени задаци, тестови знања, писмене вежбе, графички радови, домаћи писмени и практични радови и слично.

Члан 17

Успех редовног ученика оцењује се у току класификационих периода (у даљем тексту: тромесечје), полугодишта и на испиту.

Наставник оцењује ученика усмено у току образовно-васпитног рада најмање једном у току тромесечја, односно најмање два пута у току полугодишта.

Периодичне оцене које ученик добије током школске године применом различитих техника прикупљања података за оцењивање су равноправне.

За већу оцену ученик може да одговара усмено и више од два пута у току полугодишта.

Ученику се не може умањити оцена из наставног предмета због непримереног понашања у школи или неиспуњавања обавеза према факултативним и ваннаставним облицима рада.

Члан 18

Закључну оцену за предмет утврђује одељенско веће на предлог предметног наставника на полугодишту и на завршетку образовно-васпитног рада, а на основу оцене добијених на начин из чл. 5 до 9 овог правилника.

У околностима кад два или више наставника предлажу јединствену оцену:

- не може се предложити позитивна оцена уколико је оцена једног дела програма предмета недовољна,
- предлог закључне оцене из више позитивних оцена различитих делова програма одређује се на основу аритметичке средине.

Закључна оцена за успех из предмета не може се утврдити на основу једне оцене или само на основу писмене провере знања и не може бити већа од највеће периодичне оцене добијене било којом техником провере знања.

Ако одељенско веће не прихвати предлог закључне оцене предметног наставника оно утврђује нову оцену гласањем.

Утврђена оцена се евидентира у напмени, а у записнику са одељенског већа шире образлаже. Закључна оцена утврђена на одељенском већу уписује се у књигу евиденције образовно-васпитног рада у за то предвиђену рубрику.

Када ученик има негативну оцену из предмета у току целе наставне године, одељењско веће му утврђује негативну оцену.

Члан 19

На испиту чланови комисије утврђују оцену већином гласова.

Члан 20

Оцена се уноси у књигу евиденције о образовно-васпитном раду, и то само целим бројевима утврђеним Законом о средњој школи и овим правилником.

Периодичне оцене добијене писменом провером знања уписују се у књигу евиденције образовно-васпитног рада (дневник рада) најкасније 10 дана од извршене провере.

Када је утврђена погрешно уписана оцена, поништава се прецртавањем и оверава потписом одељењског старешине и печатом школе.

Члан 21

Одељењски старешина је обавезан да:

- стално прати оцењивање ученика;
- подстиче наставнике да ученике редовно оцењује;
- на прописан начин евидентирају оцене, и
- о оцењивању обавештава ученика, његовог родитеља, односно старатеља.

Члан 22

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", а примењиваће се од школске 1999/2000. године.

Самостални члан Правилника о допуни Правилника о оцењивању ученика у средњој школи

("Сл. гласник РС", бр. 108/2003)

Члан 2

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".